

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
ĮSAKYMAS

**DĖL ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO 2004 M. BIRŽELIO 25 D. ĮSAKYMO
NR. ISAK-1019 „DĖL PRIĖMIMO Į VALSTYBINĘ IR SAVIVALDYBĖS BENDROJO UGDYMO MOKYKLĄ,
PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGĄ BENDRŲJŲ KRITERIJŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2011 m. gruodžio 28 d. Nr. V-2548
Vilnius

P a k e i ė i u Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. ISAK-1019 „Dėl Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 103-3809; 2011, Nr. 96-4533), ir išdėstau 3 punkto pirmąją pastraipą taip:

„3. Kiekvienais kalendoriniais metais iki kovo 31 d. valstybinių ir savivaldybių mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, dalyvių susirinkimas (savininkas) bendrojo ugdymo mokykloms (atškirai – jų skyriams, filialams, jei jie įregistruoti kitose gyvenamosiose vietovėse) nustato priėmimo laiką, klasių skaičių ir mokinių skaičiaus vidurkį klasėse pagal vykdomas bendrojo ugdymo programas, priešmokyklinio ugdymo grupių ir vaikų skaičiaus vidurkį grupėse kitiems mokslo metams. Iki rugsėjo 1 d. klasių (grupių) skaičių patikslina:“.

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

GINTARAS STEPONAVIČIUS

centre besimokantys mokiniai apgyvendinami, teikiama švietimo ir kita pagalba;

24.4.3.6. nepilnamečių tardymo izoliatoriaus ir pataisos įstaigos mokykla, skirta

14–16 metų paaugliams, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, mokyti pagal pradinio, pagrindinio ugdymo ir profesinio mokymo programas, ir 17–20 metų asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, – pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ugdymo programas, akredituotą vidurinio ugdymo ir profesinio mokymo programas;

24.4.3.7. tardymo izoliatoriaus ir (ar) pataisos įstaigos suaugusiųjų mokykla, skirta suaugusiems asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, mokyti pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ugdymo programas, akredituotą vidurinio ugdymo programą ir profesinio mokymo programas.

IV. BENDRIEJI IR SPECIALIEJI MOKYKLŲ, VYKdanČIŲ BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS, KRITERIJAI

25. Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas, turi atitikti šiuos bendruosius kriterijus:

25.1. Vykdomos bendrojo ugdymo programos, įregistruotos Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre.

25.2. Mokyklos vadovo, jo pavaduotojų ugdymui ir (ar) ugdymo skyrių vedėjų, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų turimas išsilavinimas ir kvalifikacija atitinka Švietimo įstatyme ir švietimo ir mokslo ministro nustatytus reikalavimus ar užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programose nustatytus reikalavimus (jeigu mokiniai mokomi pagal užsienio valstybių ar tarptautinių organizacijų švietimo programas).

25.3. Mokykla aprūpinta bendrojo ugdymo programoms įgyvendinti reikalinga įranga ir mokymo priemonėmis, sukurta tinkama edukacinė aplinka. Mokyklos aplinka pritaikyta besimokančių mokinių, turinčių įgimtų ar įgytų sutrikimų, specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti, aprūpinta jiems ugdyti skirtingomis techninėmis pagalbomis ir specialiosiomis mokymo priemonėmis.

25.4. Įgyvendinama teisė rinktis vieną iš privalomojo dorinio ugdymo dalykų: tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybą arba etiką (išskyrus tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos mokyklas).

25.5. Teikiama švietimo informacinė pagalba, mokiniams reikalinga psichologinė, specialioji pedagoginė, specialioji, socialinė pedagoginė pagalba, vykdomas profesinis orientavimas ir sveikatos priežiūra; mokykla gali būti sudariusi šių paslaugų teikimo sutartis su atitinkamas paslaugas teikiančiomis įstaigomis.

25.6. Valstybinė ir savivaldybės Mokykla užtikrina nemokamą mokymą pagal bendrojo ugdymo programas.

25.7. Klasės, tam tikrais atvejais jungtinės klasės sudaromos taip, kad užtikrintų bendrųjų ugdymo programų ir bendrųjų ugdymo planų įgyvendinimą ir atitiktų klasių, jungtinių klasių bendrosiose bendrojo ugdymo mokyklose sudarymo mokslo metų pradžioje kriterijus, nurodytus Taisyklių 1 priede, ir klasių, jungtinių klasių bendrojo ugdymo mokyklose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams sudarymo mokslo metų pradžioje kriterijus, nurodytus Taisyklių 2 priede. Taisyklių 1 ir 2 prieduose nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje, jungtinėje klasėje per mokslo metus gali būti didinamas ne daugiau kaip dviem mokiniiais. Valstybinėje ar savivaldybės Mokykloje klasės mokinių skaičiaus vidurkis pagal bendrojo ugdymo programas gali būti mažesnis už nustatytąjį Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 (Žin., 2001, Nr. 57-2040; 2009, Nr. 158-7134), jeigu mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), savininkas bendrojo ugdymo mokyklai papildomai skiria tiek mokymo lėšų, kiek jų trūksta iki sumos, nustatytos vidutiniam mokinių skaičiui atitinkamos programos klasėje pagal Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką. Nevalstybinėje bendrojo ugdymo mokykloje klasių dydį nustato savininkas (dalininkų susirinkimas).

26. Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas, turi atitikti šiuos specialiuosius kriterijus:

26.1. Bendrojo ugdymo mokykla, kurios nuostatuose (įstatuose) numatytas mokymas tautinės mažumos kalba, užtikrina Švietimo įstatymo nustatytą asmenų teisę mokytis gimtąja kalba ir valstybine kalba.

26.2. Bendrojo ugdymo mokykloje, kurioje mokoma valstybine kalba, tautinėms mažumoms priklausantiems mokiniams sudaromos sąlygos papildomai mokytis gimtosios kalbos, jeigu yra realus poreikis, tos kalbos specialistas.

26.3. Specialioji mokykla klausos sutrikimą turintiems mokiniams, kurtiesiems sudaro sąlygas mokytis gimtosios (gestų) kalbos.

26.4. Bendrojo ugdymo mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ar vidurinio ugdymo programą, į kurią įtraukti profesinio mokymo programos moduliai, turi licenciją vykdyti formalųjį profesinį mokymą arba yra sudariusi su profesinio mokymo įstaiga profesinio mokymo programos modulių įgyvendinimo sutartį.

26.5. Mokykla, kurios nuostatuose (įstatuose) numatytas nuotolinis mokymas, šalies mokinius pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ir akredituotas vidurinio ugdymo programas moko nuotoliniu būdu, jeigu turi technologinių išteklių, metodinę medžiagą ir šalies mokinių mokymą nuotoliniu būdu yra raštu suderinusi su švietimo ir mokslo ministru.

26.6. Progimnazijos tipo bendrojo ugdymo mokykla, mokydama pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, nesudaro jungtinių klasių.

26.7. Gimnazijos tipo bendrojo ugdymo mokykla ir profesinio mokymo įstaigos gimnazijos skyrius vykdo akredituotą vidurinio ugdymo programą.

26.8. Valstybinės ar savivaldybės vidurinės mokyklos tipo mokykla vienuoliktąsias klases sudaro pagal šiuos kriterijus:

26.8.1. Bendroji vidurinės mokyklos tipo mokykla:

26.8.1.1. Sudaro ne mažiau kaip tris vienuoliktąsias klases, išskyrus atvejus, nustatytus Taisyklių 26.8.1.2–26.8.1.5 punktuose. Mokinių skaičiaus vidurkis vienuoliktosiose klasėse turi būti ne mažesnis už nustatytąjį Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje.

26.8.1.2. Sudaro ne mažiau kaip dvi vienuoliktąsias klases, jeigu vidurinio ugdymo programą vykdo tautinės mažumos kalba, vienintelė gyvenamojoje vietovėje esanti mokykla, įgyvendinanti atskirus savitos pedagoginės sistemos elementus, visiems dalininkams (savininkui) sutikus. Mokinių skaičiaus vidurkis vienuoliktosiose klasėse turi būti ne mažesnis už nustatytąjį Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje.

26.8.1.3. Miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje esanti vienintelė valstybine kalba ar kita mokomąja kalba mokykla ar mokykla, priskirta miesto pakraščio mokyklai, ar mokykla, esanti pasienio ruože, sudaro vienuoliktąją klasę esant ne mažiau kaip 15 mokinių.

26.8.1.4. Savivaldybės teritorijoje esanti vienintelė tautinės mažumos kalba ar valstybine kalba mokykla sudaro vienuoliktąją klasę esant ne mažiau kaip 15 mokinių. Savivaldybės mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), savininkas gali vienuoliktosiose klasėse nustatyti mažesnę mokinių skaičių, jeigu papildomai skiriama tiek mokymo lėšų, kiek jų trūksta iki sumos, nustatytos vidutiniam mokinių skaičiui vidurinio ugdymo programos klasėje pagal Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką.

26.8.1.5. Miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje esančios dvi ar daugiau mokyklų, vykdančių vidurinio ugdymo programą skirtingomis mokomosiomis kalbomis (valstybine kalba, tautinės mažumos kalba), arba miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje esanti vienintelė mokykla, vidurinio

Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo
programas, tinklo kūrimo taisyklių
1 priedas

**KLASIŲ, JUNGTINIŲ KLASIŲ BENDROSIOSE BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE SUDARYMO MOKSLO METŲ PRADŽIOJE
KRITERIJŲ SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Ugdymo programos	Didžiausias mokinių skaičius klasėje	Didžiausias mokinių skaičius jungtinėje klasėje, sujungus		Pastabos
			tris klases	dvi klases	
1.	Pradinio ugdymo programa	24	15	18	
2.	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis	30		18	jungiamos gretimos klasės: penktoji su šeštąja, šeštoji su septintąja, septintoji su aštuntąja
3.	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis	30			
4.	Vidurinio ugdymo programa	30			
5.	Suaugusiųjų pradinio ugdymo programa	40	15	18	
6.	Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programa	40	15	18	jungiamos gretimos klasės: penktoji su šeštąja, šeštoji su septintąja, septintoji su aštuntąja
7.	Suaugusiųjų vidurinio ugdymo programa	40			

Pastaba. Vienas mokinys, dėl igytų ar igimtų sutrikimų turintis didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, besimokantis bendrojo ugdymo klasėje, prilyginamas dviem tos klasės mokiniams. Atitinkamai gali būti mažinamas didžiausias nustatytas mokinių skaičius klasėje. Bendrojo ugdymo klasėje, jungtinėje klasėje gali būti ne daugiau kaip 3 mokiniai, dėl igimtų ar igytų sutrikimų turintys didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių (skaičius taikomas sudaromoms naujoms klasėms, jungtinėms klasėms).

Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių
2 priedas

KLASIŲ, JUNGTINIŲ KLASIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SIŲ POREIKIŲ TŪRINTIEMS MOKINIAMS SUDARYMO BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE MOKSLO METŲ PRADŽIOJE KRITERIJŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Klasės paskirtis	Didžiausias mokinių skaičius klasėje, kurioje mokoma pagal bendrojo ugdymo programas	Didžiausias mokinių skaičius jungtinėje klasėje, kurioje mokoma pagal pradinio ugdymo programą, sujungus			Didžiausias mokinių skaičius jungtinėje klasėje, kurioje mokoma pagal pagrindinio ugdymo pirmosios dalies programą, sujungus dvi klases	Didžiausias mokinių skaičius jungtinėje klasėje, kurioje mokoma pagal pagrindinio ugdymo programą, sujungus		Pastabos
			dvi klases	tris klases	keturias klases		dvi klases	tris klases	
1.	Mokinių, mokomų pagal specializuoto ugdymo krypties programą, klasė. Mokinių, mokomų nuotoliniu būdu, klasė	30							didžiausias mokinių, mokomų pagal pradinio ugdymo programą, skaičius klasėje – 24
2.	Asmenų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, mokomų pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programas, klasė	30	18	15			18		tam tikrais atvejais klasė, kurioje mokoma pagal pradinio ugdymo programą, jeigu joje yra 1 ar 2 mokiniai, gali būti jungiama su klase, kurioje mokoma pagal pagrindinio ugdymo programą
3.	Sanatorijos mokyklos klasė. Mokinių, turinčių sveikatos problemų dėl įgimtos ar įgytos širdies ydos, artrito ar kitų ligų, klasė	22	18	15			18		
4.	Jaunimo klasė. Mokinių, mokomų pagal produktyvaus mokymo programą, klasė	16				16*			
5.	Mokinių, turinčių sveikatos problemų dėl jungiamojo audinio ir raumenų ir skeleto ligų, įgimtų formavimosi ydų ar kitų ligų, klasė. Lietuvių kilmės tremtinių, politinių kalinių palikuonių ir lietuvių kilmės užsieniečių klasė	16	16	15		16*			didžiausias lietuvių kilmės tremtinių, politinių kalinių palikuonių ir lietuvių kilmės užsieniečių, ugdomų pagal pradinio ugdymo programą, skaičius klasėje, jungtinėje klasėje – 10
6.	Silpnaregių klasė. Mokinių, turinčių nežymų intelekto sutrikimą, klasė. Mokinių, turinčių kalbėjimo ir kalbos sutrikimų, klasė	12	12	12		12*			vienas aklas mokinys silpnaregių klasėje prilyginamas dviem tos klasės mokiniams. Mokinių, turinčių nežymų intelekto sutrikimą, klasė gali būti jungiama su mokinių, turinčių vidutinį, žymų ar labai žymų intelekto sutrikimą, klase. Tokioje klasėje mokinių, turinčių vidutinį, žymų, labai žymų intelekto sutrikimą ar kompleksinę negalę, negali būti daugiau kaip trečdalis. Mokinių, turinčių nežymų intelekto sutrikimą, 9 klasė gali būti jungiama su 8 ar 10 klase, didžiausias mokinių skaičius jungtinėje klasėje – 12
7.	Mokinių, turinčių vidutinį, žymų ar labai žymų intelekto sutrikimą, klasė (lavinamoji klasė)	10	10	10	10		10	10	gali būti ugdomi mokiniai, turintys kompleksinę negalę. Vienas kompleksinę negalę turintis mokinys šioje klasėje prilyginamas dviem tos klasės mokiniams. Didžiausias mokinių, ugdomų pagal socialinių įgūdžių ugdymo programą, skaičius klasėje – 10. Gali būti jungiamos dvi ar trys klasės
8.	Nepripradinčiųjų (kochlearinių implantų naudotojų) klasė. Mokinių, turinčių vidutinį ar sunkių judesio ir padėties sutrikimų, klasė	10	10	10		10*			vienas kurčias mokinys nepripradinčiųjų (kochlearinių implantų naudotojų) klasėje prilyginamas dviem tos klasės mokiniams. Mokiniai, turintys vidutinį ar sunkių judesio ir padėties sutrikimų, kuriems taikomas lovos režimas, ugdomi individualiai arba po du
9.	Ligoninės mokyklos	10	10	10	10		10		mokiniai, kuriems taikomas

	klasė								lovos režimas, ugdomi individualiai. Vaikams, kuriems netaikomas lovos režimas, klasė sudaroma esant ne mažiau kaip 5 tos pačios klasės mokiniams
10.	Mokinių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, klasė	10	8	6		8*			
11.	Aklųjų klasė. Kurčiųjų klasė	8	8	8		8*			
12.	Vaikų socializacijos centro klasė. Jaunimo namų klasė. Vaikų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, klasė	8	8	8	8		8		kai kuriais atvejais klasė, kurioje ugdoma pagal pradinio ugdymo programą, jeigu joje yra 1 ar 2 mokiniai, gali būti jungiama su klase, kurioje ugdoma pagal pagrindinio ugdymo programą
13.	Mokinių, turinčių įvairiapusių raidos sutrikimų, klasė. Mokinių, turinčių kompleksinę negalę, klasė (lavinamoji klasė)	6	6	6	6		6	6	didžiausias mokinių, ugdomų pagal socialinių įgūdžių ugdymo programą, skaičius klasėje – 6. Gali būti jungiamos dvi ar trys klasės

*Pagrindinio ugdymo pirmosios dalies klases jungiamos taip: penktoji su šeštąja, šeštoji su septintąja, septintoji su aštuntąja.

Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos
1 priedas
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2011 m. gruodžio 28 d. nutarimo Nr. 1542
redakcija)

SUTARTINIŲ MOKINIŲ APSKAIČIAVIMO KOEFICIENTAI NUO 2012 M. RUGSĖJO 1 D.

Eil. Nr.	Mokyklos (klasės, grupės, mokymosi formos) apibūdinimas	Klasės mokinių skaičiaus vidurkis	Sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai				Pastabos
			1–4 klasės	5–8 klasės	9–10 (I–II gimnazijos) klasės	11–12 (III–IV gimnazijos) klasės	
1.	Miestelyje arba kaime:						* jeigu filialas ar skyrius yra toje pat vietovėje kaip ir bazinė mokykla, jam taikomi bazinės mokyklos sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai ** tik bendrųjų klasių mokiniai pagal Klasių tipų klasifikatorių, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro 2009 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. ISAK-1889 (Žin., 2009, Nr. 117-5058)
	pradinė mokykla (filialas*, skyrius*), kurioje (kuriame) mokosi iki 40 mokinių**	10	1,9177	x	x	x	
pagrindinė mokykla (progimnazija) (filialas*, skyrius*), kurioje (kuriame) mokosi iki 80 mokinių**	10	1,8264	2,2644	2,7438	x		
2.	Miestelyje arba kaime:						
	pradinė mokykla (filialas*, skyrius*), kurioje (kuriame) mokosi nuo 41 iki 50 mokinių**	12	1,5644	x	x	x	
	pagrindinė mokykla (progimnazija), kurioje mokosi nuo 81 iki 120 mokinių**	12	1,5644	1,9095	2,4028	x	
vidurinė mokykla (gimnazija), kurioje mokosi iki 300 mokinių**	1–8 kl. – 15, 9–12 kl. – 20	1,2435	1,5276	1,4417	1,4995		
3.	Miestelyje arba kaime:						
	pradinė mokykla, kurioje mokosi nuo 51 iki 80 mokinių**	15	1,2435	x	x	x	
	pagrindinė mokykla (progimnazija), kurioje mokosi nuo 121 iki 200 mokinių**	15	1,2435	1,5276	1,9222	x	
vidurinė mokykla (gimnazija), kurioje mokosi nuo 301 iki 500 mokinių**	1–4 kl. – 20, 5–12 kl. – 22	0,9792	1,2685	1,4206	1,4735		
4.	Miestelyje arba kaime:	20/22/25	-	-	-	-	
	pradinė mokykla, kurioje mokosi 81 ir daugiau mokinių**	20	0,9792	x	x	x	
	pagrindinė mokykla (progimnazija), kurioje mokosi 201 ir daugiau mokinių**	1–4 kl. – 20, 5–10 kl. – 22	0,9792	1,2685	1,4206	x	
	vidurinė mokykla (gimnazija), kurioje mokosi 501 ir daugiau mokinių**	1–4 kl. – 20, 5–10 kl. – 25	0,9792	1,2064	1,4077	1,4345	
5.	Mieste:	22/25		-	-	-	
	pradinė mokykla	22	0,9792	x	x	x	
	pagrindinė mokykla (progimnazija)	25, išskyrus 1–4 kl. – 22	0,9461	1,2064	1,4077	x	
	vidurinė mokykla ir gimnazija, turinti I–IV gimnazijos klases ir 1–8 arba 5–8 klases	25, išskyrus 1–4 kl. – 22	0,9461	1,1274	1,4077	1,4345	
	vidurinės mokyklos (gimnazijos) tarptautinio bakalaureato klasės	25	x	x	x	1,6568	
gimnazija, turinti tik I–IV gimnazijos klases	25	x	x	1,4077	1,4345		
6.	Mokyklos, skirtos mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių*:						13 klasei taikomas sutartinio mokinio apskaičiavimo koeficientas – 2,5908 * taikoma tik bendrojo ugdymo mokykloms, skirtoms mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, vykdančioms Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre įregistruotas specializuoto ugdymo krypties programas, jeigu jų vykdymas raštu suderintas su švietimo ir mokslo ministru
	bendrajam ugdymui		0,7501	0,8938	1,1160	1,1373	
	meniniam ugdymui:						
	dailei		0,8098	0,9650	1,2048	1,2278	
	muzikai		1,9097	2,2757	2,8414	2,8955	
	baletui		2,4047	2,8655	3,5779	3,6460	
	choreografijai		1,1568	1,3785	1,7212	1,7540	
neakivaizdiniam mokymui		1,2016	1,4318	1,7878	1,8219		
7.	Jaunimo iki 18 metų mokyklos (klasės)	10	1,8264	2,1565	2,7438	x	
8.	Suaugusiųjų mokykla (klasė, centras), 16–17 metų dirbančio jaunimo klasė, nepilnamečių tardymo izoliatoriaus ar (ir) pataisos įstaigos mokykla, kuriose taikoma mokymosi forma:						* išskyrus 16–17 metų dirbantį jaunimą
	dieninė, vakarinė	25	0,5223*	0,6416*	0,8073	0,8397	
	neakivaizdinė, savarankiško mokymosi, nuotolinė		0,2611*	0,3208*	0,4037	0,4199	

9.	Mokomi namie, mokomasi savarankiškai ir mokoma ligoninių ir sanatorių mokyklose:						pagal 9 punktą didinami tik ligoninių ir sanatorių mokyklose esančių integruotų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai
	mokomi namie (dėl ligos ar patologinės būklės)	x	1,5805	2,2830	2,5757	2,6927	
	mokomasi savarankiškai:						
	savarankiškai (tiesioginės konsultacijos sudaro ne mažiau kaip 2/3 visų konsultacijų)	1-4 kl. - 22, 5-12 kl. - 25	0,2796	0,3349	0,4167	0,4304	
	nuotoliniu būdu (nuotolinės konsultacijos sudaro ne mažiau kaip 2/3 visų konsultacijų)	1-4 kl. - 24, 5-12 kl. - 30	0,2564	0,2791	0,3473	0,3586	
	mokoma ligoninių ir sanatorių mokyklose	10	1,8264	2,1565	2,7438	1,9993	
10.	Profesinės mokyklos	25	x	x	1,2420 1,3041*	0,8694 0,9781*	* tautinės mažumos kalba
11.	Specialiosios mokyklos, specialiosios klasės, išlyginamosios klasės, vaikų socializacijos centrai:	-	-	-	-	-	* taikoma mokiniams, kurie mokosi pagal socialinių įgūdžių (darbinio) ugdymo programą ** taikoma ne ilgiau kaip vienus mokslo metus (ilgiau – jeigu nėra
	specialiosios klasės (išskyrus toliau išvardytąsias)	8	2,2830	2,6956	3,4298	2,4991	nėra
	specialiosios klasės akliesiems, silpnaregiams ir kurtiesiems, neprisigirdintiesiems (parengiamosios klasės)	7	2,7396	3,2348	4,1157	2,9990	numatytų mokymosi pasiekimų) mokiniui, kuris mokosi ne daugiau kaip 28 pamokas per savaitę *** vaikų socializacijos centruose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, integruotiems bendrojo ugdymo klasėse, bendrosios paskirties ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupėse sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai papildomai nėra didinami
	lavinamosios klasės:					-	
	turinčiųjų intelekto sutrikimą (vidutinių žymų ir labai žymų protinį atsilikimą)	6	4,036	4,036	4,036*	x	
	turinčiųjų kompleksinių sutrikimų, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas (vidutinis, žymus ir labai žymus protinis atsilikimas)	4-6	4,4396	4,4396	4,4396		
	išlyginamosios klasės, sudarytos iš mokinių, nutraukusių mokymąsi ar nesimokiusių kai kurių bendrojo ugdymo dalykų**	10	1,8732	1,8732	1,8732	1,8732	
	vaikų socializacijos centrai***	4	4,4112	5,2092	6,6279	6,6279	
12.	Priešmokyklinio ugdymo grupės:	darbo laikas	20 valandų per savaitę*	-			* iš mokinio krepšelio lėšų finansuojamas ne mažesnis kaip 20 valandų (kontaktinių) per savaitę ugdymas
	miestelio arba kaimo pradinė mokykla, kurioje mokosi iki 80 mokinių, ir pagrindinė mokykla, kurioje mokosi iki 130 mokinių	10	1,3529	-	x	x	
	miestelio arba kaimo pradinė mokykla, kurioje mokosi 81 ir daugiau mokinių, pagrindinė mokykla, kurioje mokosi 131 ir daugiau mokinių, kito tipo mokykla ir ikimokyklinio ugdymo įstaiga	15	0,9211	-	x	x	
	miesto bendrojo ugdymo mokykla ir ikimokyklinio ugdymo įstaiga	20	0,6908	-	x	x	
	specialiosios grupės	10	2,5326	-	x	x	
13.	Ikimokyklinio ugdymo grupės	darbo laikas	20 valandų per savaitę*	-	-	-	* iš mokinio krepšelio lėšų finansuojamas ne mažesnis kaip 20 valandų (kontaktinių) per savaitę ugdymas
		x	0,7720	x	x	x	
14.	Sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai didinami:	-					* išskyrus mokinius, turinčius kalbos ir komunikacijos sutrikimų
	specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių*:						
	integruotų bendrojo ugdymo klasėse, bendrosios paskirties ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupėse				35 procentai		
	ugdomų specialiosiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose, specialiosiose ikimokyklinio ugdymo grupėse						
	užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių iš užsienio gyventi ir dirbti Lietuvoje, kurie mokosi bendrojo ugdymo klasėse (migrantai)*				30 procentų		
	mokinių, besimokančių daugiakalbėje aplinkoje esančiose mokyklose (skyruose) lietuvių mokomąja kalba**				10 procentų, integruotų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių – iš viso 35 procentai, o migrantų – iš viso 30 procentų*	* mokiniui, kuris turi specialiųjų ugdymosi poreikių ir yra migrantas, didinama 35 procentais ** išskyrus mokinius, kurie mokosi pagal ikimokyklinio ugdymo programą	
	tautinių mažumų, mišrių mokyklų (skyrų, klasių) mokinių**				20 procentų, mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą, – iš viso 5 procentai, integruotų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių – iš viso 35 procentai, o migrantų – iš viso 30 procentų*		
15.	Mokyklose, kuriose mokosi jungtinės klasės, atitinkamo ugdymo turinio koncentro sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai mažinami, kai koncentre yra*:						* šis punktas taikomas bendrųjų klasių mokiniams pagal Klasių tipų klasifikatorių, kurie mokosi jungtinėse klasėse (pagal 9 punktą

vienu jungtine klase		15 procentu	taikomas tik mokiniams ligoniniu ir sanatoriju mokyklose), taip pat mokiniams pagal 7 ir 8 punktus, neatsizvelgiant i koncentra ir šių mokiniu mokymosi formas
dvi ir daugiau jungtiniu klasiu		20 procentu	

Pastabos: 1. Bazinis mokinio krepšelio koeficientas $K_b = 2,2609$.

2. Vidutinis sąlyginis pedagogo tarifinio atlygio koeficientas $R = 12,75$.

3. Mišri mokykla – mokykla, kurioje yra ne mažiau kaip vienas pilnas klasės komplektas, mokomas tautinės mažumos mokomąja kalba.

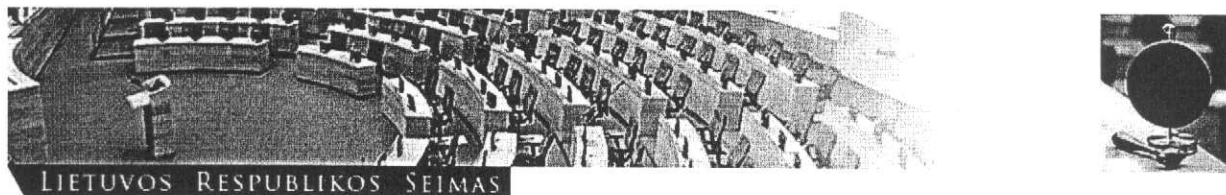
4. Vienintelėms mieste tokio tipo mokykloms, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba, keliomis mokomosiomis kalbomis, ar daugiakalbėje aplinkoje esančiai mokyklai (skyrui) lietuvių mokomąja kalba, kurių sąrašus tvirtina švietimo ir mokslo ministras, taikomi miestelio arba kaimo mokyklų sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai (kai klasės mokinių skaičiaus vidurkis – 15 mokinių). Ši nuostata taikoma, jeigu pagal ją mokyklos finansinė būklė neblogėja.

5. Vienintelėms mieste savitos pedagoginės sistemos mokykloms (klasėms), kurių sąrašą tvirtina švietimo ir mokslo ministras, taip pat Vilniaus „Vilnius“ pagrindinei mokyklai, Vilniaus Panerių pagrindinei mokyklai, Vilniaus Liudvinavo pagrindinei mokyklai, Vilniaus Pavilnio pagrindinei mokyklai, Vilniaus Dvarčionių pradinei mokyklai, Vilniaus „Kregždutės“ pradinei mokyklai, Šiaulių Rėkyvos pagrindinei mokyklai, Tauragės rajono Taralių pagrindinei mokyklai, Ukmergės Pašilės pagrindinei mokyklai, Palangos Šventosios bendrojo lavinimo pagrindinei mokyklai, Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklai, Klaipėdos Tauralaukio pagrindinei mokyklai, Pagėgių savivaldybės Pagėgių pradinei mokyklai, Birštono gimnazijai, Nidos vidurinei mokyklai, Vilniaus Trakų Vokės vidurinei mokyklai, Vilniaus rajono Platiniškių pagrindinei mokyklai, Kauno Rokų vidurinei mokyklai, Kauno Vaišvydovos pagrindinei mokyklai, Mažeikių darželiui-mokyklai „Kregždutė“, Šiaulių Zoknių pagrindinei mokyklai taikomi miestelio arba kaimo mokyklų sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientai. Ši nuostata taikoma, jeigu pagal ją mokyklos finansinė būklė neblogėja.

6. Miesto mokyklomis laikomos tik mokyklos, esančios savivaldybių centruose.

7. Mokyklų, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba, keliomis mokomosiomis kalbomis, ar daugiakalbėje aplinkoje esančių mokyklų (skyrų) lietuvių mokomąja kalba sąrašus tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

8. Į mokinių skaičių mokyklose pagal šios metodikos 1 priedo 1–5 punktus neįtraukiami mokiniai pagal šios metodikos 1 priedo 7, 8, 10, 11, 12 ir 13 punktus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 75:2010 „ĮSTAIGA, VYKDANTI IKIMOKYKLINIO IR (AR) PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMĄ. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO

2010 m. balandžio 22 d. Nr. V-313
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Žin., 2002, Nr. 56-2225; 2007, Nr. 64-2455) 36 straipsnio 1 dalį:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).
2. P r i p a ž i s t u netekusių galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymą Nr. V-366 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2008 „Ikimokyklinio ugdymo mokykla: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 54-2005).
3. P a v e d u viceministrui pagal administravimo sritį kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.
4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2010 m. balandžio 22 d.
įsakymu Nr. V-313

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 75:2010 „ĮSTAIGA, VYKDANTI IKIMOKYKLINIO IR (AR) PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMĄ. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

I. TAIKYMO SRITIS

1. Ši higienos norma nustato pagrindinius įstaigų, įmonių ar grupių, kurios vykdo ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas (toliau – įstaiga), ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimus.
2. Ši higienos norma taikoma projektuojant, statant, rekonstruojant, remontuojant, įrengiant, naudojant ir eksploatuojant įstaigas.
3. Šios higienos normos reikalavimai privalomi asmenims, projektuojantiems, statantiems, įrengiantiems, rekonstruojantiems, naudojančiams, eksploatuojantiems įstaigų statinius ir (ar) patalpas, vykdančioms ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas ir kontrolę vykdančioms institucijoms.

II. NUORODOS

4. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateiktos nuorodos:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853);
 - 4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti asmenims, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems sveikatą dėl užkrečiamųjų ligų, sąrašo ir šių asmenų sveikatos tikrinimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. 41-1294; 2002, Nr. 73-3127);
 - 4.3. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1998 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 257 „Dėl techninių normų TN 01:1998 patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. 58-1631);
 - 4.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. 103-2972);
 - 4.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2000, Nr. 47-1365);
 - 4.6. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymas Nr. 242 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.11.01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 60-2475);
 - 4.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. 358 „Dėl Biocidų autorizacijos ir registracijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 79-3361);
 - 4.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ (Žin., 2003, Nr. 79-3605);
 - 4.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos

- HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 79–3606);
- 4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 3–38);
- 4.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 110–4023);
- 4.12. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymas Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 123-4693);
- 4.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. vasario 27 d. įsakymas Nr. V-137 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 90:2006 „Dezinsekcijos ir deratizacijos bendrieji saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 27–918);
- 4.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiamų cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 55–2162);
- 4.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-555 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamosios ir visuomenės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 75–2990);
- 4.16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 5 d. įsakymas Nr. V-791 „Dėl Ūkinės komercinės veiklos rūšių, kurioms būtinas leidimas–higienos pasas, sąrašo bei leidimų–higienos pasų išdavimo taisyklių“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 106–4352);
- 4.17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. V-69 „Dėl privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programos, privalomojo higienos įgūdžių mokymo programos ir privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai mokymo programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 14–490);
- 4.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-946 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinsekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 146-5336).

III. BENDROSIOS NUOSTATOS

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme [4.1] ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.
6. Įstaigoje turi būti sudarytos saugios ugdymo sąlygos.
7. Įstaiga gali veikti tik teisės akto [4.6] nustatyta tvarka pripažintame tinkamu naudoti pastate.
8. Įstaiga gali vykdyti veiklą tik teisės akto [4.16] nustatyta tvarka gavusi leidimą–higienos pasą.
9. Ugdymo grupės formuojamos iš to paties arba skirtingo amžiaus vaikų, užtikrinant vaiko dienos ir ugdymo režimo fiziologinius ir amžiaus ypatumus: grupėse iki 1 metų amžiaus gali būti ne daugiau kaip 6 vaikai, nuo 1 iki 1,5 metų – ne daugiau kaip 10 vaikų, nuo 1,5 iki 3 metų – ne daugiau kaip 15 vaikų, nuo 3 iki 7 metų – ne daugiau kaip 20 vaikų. Skirtingo amžiaus vaikų grupėse nuo gimimo iki 3 metų gali būti ne daugiau kaip 8 vaikai. Grupių sąrašai turi būti sudaromi neviršijant pagal amžiaus grupes nurodyto vaikų skaičiaus.
10. Vienas sutrikusio intelekto, kurčias, neprigirdintis, aklas, silpnaregis, turintis judesio ir padėties, kompleksinių, elgesio, žymių kalbos ar kitų komunikacijos sutrikimų, neįgalus vaikas, integruotai ugdomas įstaigos grupėje, prilyginamas dviem tos grupės, kurioje ugdomas, vaikams, todėl atitinkamai mažinamas 9 punkte nustatytas grupės vaikų skaičius.
11. Specialiosios ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo grupės komplektuojamos taip:
- 11.1. turinčių vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą – ne daugiau kaip 6 vaikai; aklyjų – ne daugiau kaip 6 vaikai; silpnaregių – ne daugiau kaip 10 vaikų; sutrikusios klausos – ne daugiau kaip 6 vaikai; turinčių žymių kalbos ar kitų komunikacijos sutrikimų – ne daugiau kaip 10 vaikų; turinčių judesio ir padėties sutrikimų – ne daugiau kaip 8 vaikai; turinčių kompleksinių raidos sutrikimų – ne daugiau kaip 6 vaikai; turinčių kompleksinių raidos sutrikimų (ir judesio, ir padėties) – ne daugiau kaip 3 vaikai;
- 11.2. vienas akylasis specialiojoje silpnaregių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo grupėje, vienas turintis kompleksinių raidos sutrikimų ar neįgalus vaikas specialiojoje ikimokyklinėje ir (ar) priešmokyklinėje grupėje prilyginamas dviem tos grupės vaikams.
12. Vienu metu grupėje su vaikais nuo gimimo iki 1 metų amžiaus turi dirbti ne mažiau kaip 2 pedagogai; su vaikais nuo 1 iki 7 metų turi dirbti ne mažiau kaip 2 darbuotojai, iš jų – ne mažiau kaip 1 pedagogas (ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas).
13. Jei įstaigoje vaikų ugdymas vykdomas ilgiau nei 4 val., turi būti organizuojamas vaikų maitinimas ir poilsis tam skirtose patalpose ir (ar) pritaikytose erdvėse.
14. Kiekvienoje įstaigos grupėje turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys. Rinkinio sudėtis ir apimtis turi atitikti teisės akto [4.8] reikalavimus. Už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą ir jo papildymą turi būti paskirtas atsakingas asmuo.
15. Įstaigos darbuotojai turi tikrintis sveikatą teisės aktų [4.2, 4.5] nustatyta tvarka.
16. Įstaigos darbuotojai gali dirbti tik teisės akto [4.17] nustatyta tvarka įgiję žinių higienos, o pedagoginiai darbuotojai – ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais.
17. Asmens medicininės knygeles (forma Nr. F-048/a [4.4]) ir sveikatos žinių pažymėjimus darbuotojai turi laikyti darbovietėje pas vadovo paskirtą atsakingą asmenį.
18. Ant įstaigos pastato stogo draudžiama įrengti judriojo radijo ryšio sistemų bazines stotis ar jų dalis, išskyrus atvejus, kai kiti teisės aktai nustato kitaip.

IV. SKLYPAS / TERITORIJA

19. Naujai statomų įstaigų sklypo / teritorijos dydis nustatomas atsižvelgiant į planuojamą vaikų skaičių. Minimali neužstatyta sklypo / teritorijos dalis, skirta vaikų žaidimo aikštelėms, turi būti ne mažesnė kaip po 6 kv. m ploto vienam vaikui.
20. Įstaiga, ugdanti iki 50 vaikų, gali naudotis kita vaikų žaidimui tinkančia erdve. Tokiu atveju turi būti numatytas saugus vaikų nuvykimas, buvimas toje erdvėje ir grįžimas į įstaigą.
21. Draudžiama mažinti veikiančios įstaigos sklypo / teritorijos dydį.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
ĮSAKYMAS

DĖL PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO MODELIŲ APRAŠO

2003 m. spalio 29 d. Nr. ISAK-1478
Vilnius

T v i r t i n u Priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių aprašą (pridedama).

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ALGIRDAS MONKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. spalio
29 d. įsakymu
Nr. ISAK-1478

PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO MODELIŲ APRAŠAS

I. ĮVADAS

1. Priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių aprašas – tai rekomendacinio pobūdžio dokumentas, kurį kiekviena savivaldybė turėtų taikyti lanksčiai, atsižvelgdama į savo regiono ypatumus: gyventojų tankio pasiskirstymą, priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi poreikius, mokyklų išsidėstymą savivaldybės teritorijoje ir kt.

2. Dokumento paskirtis – padėti savivaldybių administracijų švietimo padaliniais, mokyklų steigėjams, mokyklų vadovams veiksmingiau organizuoti priešmokyklinį ugdymą, siekti jo visuotinumą.

3. Dokumento atsiradimą lėmė tai, kad Švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853) įteisinus priešmokyklinį ugdymą ir nuo 2005–2006 mokslo metų perėjimą prie jo visuotinumą, būtina rasti būdus, kaip to pasiekti.

Kadangi priešmokyklinis ugdymas Lietuvoje įgauna vis didesnę visuomenės palaikymą, šiandien, norint patenkinti išaugusį jo poreikį, nepakanka tik priešmokyklinių grupių, kurių veikla organizuojama pagal Bendrojo lavinimo mokyklų bendruosius ugdymo planus, bet būtina ieškoti ir naujų priešmokyklinio ugdymo organizavimo būdų.

Kai kurios savivaldybės, atsižvelgdamos į bendruomenės poreikius, jau ir šiandien ieško įvairesnių priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių. Tai šio amžiaus vaikams skirtos vasaros stovyklos, savaitgalio grupės, konsultavimo centrai ir kt. Tačiau kartais jos pasigenda aiškesnių nuorodų, kokie organizavimo modeliai taikytini, kaip jais užtikrinti priešmokyklinio ugdymo kokybę ir padėti vaikams sėkmingai subręsti mokyklai.

4. Priešmokyklinio ugdymo organizavimo forma – priešmokyklinė grupė. Jos veiklos organizavimo variacijos (trukmė, laikas, dalyvių skaičius, teikiamų paslaugų kiekis, forma ir kt.) yra priešmokyklinio ugdymo organizavimo modeliai.

5. Pateikiami priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių aprašai papildo ir sukonkretina šiuo metu jau esančių priešmokyklinį ugdymą reglamentuojančių teisės aktų: Priešmokyklinio ugdymo koncepcijos (švietimo ir mokslo ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 1374) ir Bendrojo lavinimo mokyklų bendrųjų ugdymo planų teikiamas nuostatas bei atveria steigėjams naujas priešmokyklinio ugdymo organizavimo galimybes.

II. PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

6. Prieinamumo

6.1. Priešmokyklinis institucinis ugdymas turi būti išplėtotas tiek ir tokiomis formomis, kad kiekviena šeima, auginanti penkiametį ar šešiametį vaiką, galėtų pasinaudoti priešmokyklinio ugdymo paslaugomis.

6.2. Siekiant garantuoti priešmokyklinio ugdymo prieinamumą įvertinami šie veiksniai:

6.2.1. 5–6 metų vaikų skaičius savivaldybės teritorijoje ir konkrečioje vietovėje.

Tam sudaromas priešmokyklinio amžiaus vaikų sąrašas arba vaikų duomenų bankas, įvertinama, koks yra specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių, socialinės atskirties sąlygomis augančių, dvikalbių ar kitakalbių vaikų skaičius, kokių priešmokyklinio ugdymo paslaugų formų norėtų tėvai.

6.2.2. Esamas mokyklų tinklas ir patalpos.

Atsižvelgiama į tai, ar vietovėje yra mokykla(-os), kaip ji(jos) išsidėsčiusios. Jei vaikams patogų lankyti artimiausią mokyklą, priešmokyklinės grupės veikla organizuojama vienoje iš jų. Renkantis priešmokyklinės grupės steigimo vietą (pagrindinę mokyklą, darželį ar kt.), prioritetas teiktinas darželiui. Jeigu vietovėje, kurioje nėra mokyklų, yra institucinio priešmokyklinio ugdymo poreikis, naudinga ieškoti patalpų ir priešmokyklinės grupės veiklą organizuoti kitoje vaikų ugdymui tinkamoje vietoje (bibliotekoje, kultūros namuose ar kt.).

6.2.3. Vietovės ypatumai ir atstumas iki mokyklos, kurioje organizuojama priešmokyklinės grupės veikla.

Parinkant grupės vietą atsižvelgiama į vaikų gyvenimo vietų išsidėstymą ir koncentravimosi taškus, visuomeninio transporto judėjimą ir kt.

6.2.4. Vežiojimas.

Įvertinama, kiek vaikų į mokyklą reikėtų vežioti. Kiek jų nuo organizuojamos priešmokyklinės grupės gyvena toliau nei 3 km, kokios yra vežiojimo galimybės – ar yra mokyklinis autobusas ir kt.

6.2.5. Šeimos galimybių bei priešmokyklinio ugdymo poreikio ir esamo priešmokyklinio ugdymo grupių tinklo bei modelių atitiktis.

Remiantis socialinės rūpybos, vaikų teisių apsaugos ir kitų tarnybų duomenimis, šeimų poreikių analize, įvertinamos materialinės, socialinės bei kultūrinės šeimų galimybės, konkrečių priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelių poreikis.

7. Ugdymosi poreikių tenkinimo

7.1. Atsižvelgiama į vaikų specifinius ugdymosi poreikius – dvikalbių ir kitakalbių, emocijų, elgesio ir socialinės raidos sutrikimų turinčių vaikų ypatingus poreikius, smurtą, skurdą, seksualinę prievartą patyrusių ir kt. vaikų ypatingus poreikius.

7.2. Atsižvelgiama į tėvų socialinius užsakymus. Kartais tėvai į priešmokyklinę grupę pageidauja vaiką leisti tik tam tikru metu laiku (tik vasarą, tik žiemą ir pavasarį ar kt.) arba pageidaujama tik epizodinių kontaktų su kitais vaikais tam, kad jis įgytų bendravimo su bendraamžiais įgūdžių. Kartais norima, kad grupę vaikas lankytų tik kelias valandas per dieną (2, 4 val. iki pietų ar po pietų ir t. t.), kai nėra organizuojamas vaikų maitinimas ir tėvams nereikia mokėti arba kai pageidaujama tik specialisto (logopedo, psichologo ar kt.) konsultacijų.

7.3. Vaikų maitinimą mokykloje privaloma organizuoti, jeigu grupės veiklos trukmė yra ilgesnė nei 4 val. (sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 4 d. įsakymas Nr. 102 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75-2002 „Ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“ patvirtinimo“).

8. Ugdymo kokybės užtikrinimo

8.1. Siekiant sukurti patogesnes vaiko gyvenimo ir kokybiško ugdymosi priešmokyklinėje grupėje sąlygas atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

8.1.1. Grupės aplinka.

Siekiant tinkamai organizuoti ugdymo procesą ir įgyvendinti Priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi bendrojoje programoje ((švietimo ir mokslo ministro 2002 m. birželio 24 d. įsakymas Nr. 1147), Priešmokyklinio ugdymo standartuose (švietimo ir mokslo ministro 2003 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. ISAK-1015) ir Mokyklų aprūpinimo standartuose (švietimo ir mokslo ministro 2001 m. liepos 31 d. įsakymas Nr. 1180) ugdymo turiniui ir procesui keliamus reikalavimus, būtina rasti materialinių išteklių tinkamai grupės aplinkai sukurti.

8.1.2. Pedagogai.

Organizuojant priešmokyklinio ugdymo grupės veiklą įvertinama, kiek ir kokią išsilavinimą turinčių pedagogų yra konkrečioje vietovėje.

Grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas, turintis aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą bei įgijęs ikimokyklinio ar (ir) pradinio ugdymo kvalifikaciją, papildytą priešmokyklinio ugdymo modulių, ar papildomai išklauses specialų priešmokyklinio ugdymo kursą kvalifikaciniuose seminaruose ar specialistų rengimo institucijose. Svarbu numatyti, kiek pedagogų – vieno, dviejų ar daugiau – reikės darbei grupėje.

Įvertinama, ar vaikų specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti vietovėje yra reikiamų specialistų – specialiųjų pedagogų (logopedas, tiflopedagogas, surdopedagogas), psichologas, socialinis pedagogas, medicinos darbuotojas, pedagogas – kurie galėtų talkinti dirbant grupėje, lankomoje vaikų iš kitakalbės aplinkos. Numatoma, kaip jie bus įtraukiami į priešmokyklinės grupės veiklą, koks bus jų darbo pobūdis, laikas ir kt.

9. Finansinio optimalumo

Įgyvendinus mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui finansavimo principą, 20 priešmokyklinio ugdymo valandų per savaitę numatoma finansuoti iš valstybės biudžeto skiriamas tikslines dotacijas savivaldybėms ir taikant lėšų skyrimo vienam mokiniui principą. Kitas viršijantis 20 val. per savaitę ugdymui skirtas laikas finansuojamas steigėjo arba jo nustatyta tvarka.

Įvertinus tėvų socialines galimybes, mokyklų išsidėstymo ypatumus, vaikų vežimo galimybes ir kitus veiksnius, pasirenkamas toks priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelis, kuris finansine prasme būtų veiksmingiausias ir duotų optimalų rezultatą, pavyzdžiui, kai kur naudingiau bus vežioti ne vaikus, o pedagogą arba sujungti priešmokyklinio amžiaus ir ikimokyklinio amžiaus vaikų grupes, o ne steigti atskiras ir t. t.

III. PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO MODELIAI

10. Priešmokyklinė grupė lopšelyje-darželyje, mokykloje-darželyje, pagrindinėje mokykloje ir kt.

Grupės veiklos trukmė per dieną – 4 val.

Grupėje vykstantį ugdymą reglamentuoja Priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi bendroji programa ir konkrečios grupės ugdymo (si) tikslai (socialinė ir kultūrinė vaikų patirtis, jų brandumas ir kt.). Ugdymas grupėje vyksta kaip vientisas procesas, jis neskaidomas į atskiras sritis (atskirus dalykus) ir vyksta integruotai. Pabrėžiamas būtinų priešmokyklinio amžiaus vaikams kompetencijų ugdymas, o ne specifinės žinios ar siauri mokėjimai (pavyzdžiui, mokymas rašyti raides).

Minimalus vaikų skaičius grupėje – 10.

Maksimalus skaičius – 20.

Grupėje dirba vienas priešmokyklinio ugdymo pedagogas.

Rekomenduojamas 160 dienų ugdomosios veiklos laikotarpis.

11. Priešmokyklinė grupė lopšelyje-darželyje, mokykloje-darželyje, pagrindinėje ar kt. mokykloje, kurios veikla yra ilgesnė nei 4 val.

Priklausomai nuo šeimos poreikių ir steigėjo galimybių grupės veiklos laikas per dieną gali būti 8 val., 10.30 val. ar kt.

Pasirinkus šį veiklos organizavimo modelį ugdymas (veiklos organizavimo formos, metodai ir kt.) grupėje vyksta remiantis tais pačiais principais kaip ir pirmame modelyje. Numatant 5–6 metų vaikams tinkamą grupės dienos ritmą turi būti sudaromos tinkamos sąlygos vaikų poilsiui ir maitinimui – pakankamai laiko skiriama priešpiečiams, pietums, numatomas laikas ir vieta vaikų poilsiui ir t. t.

Minimalus vaikų skaičius grupėje – 10.

Maksimalus skaičius – 20.

Pasirinkus šį modelį priešmokyklinio ugdymo pedagogui talkina auklėtojo padėjėjas.

12. Mišraus amžiaus vaikų grupė

Šis ugdymo organizavimo modelis siūlomas, jei vietovėje yra mažiau nei 10 priešmokyklinio amžiaus vaikų. Šiuo atveju priešmokyklinė grupė jungiama su ikimokyklinio ugdymo grupe. Jeigu daugiau nei pusė grupės vaikų yra priešmokyklinio amžiaus, grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas, o jeigu 3–5 metų vaikai – darželio auklėtoja.

Pasirinkus šį veiklos modelį ugdymo procesą pedagogas privalo diferencijuoti ir pritaikyti skirtingo amžiaus vaikams.

Grupės veiklos trukmė priklauso nuo šeimos poreikių ir steigėjo galimybių.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 20.

Priešmokyklinio ugdymo pedagogui talkina auklėtojo padėjėjas.

13. Ne visos darbo savaitės priešmokyklinė grupė

Toks ugdymo organizavimo modelis siūlomas:

- šeimoms, kurios pačios pajėgios namuose rūpintis vaiko brandinimu mokyklai, tačiau pageidautų trumpalaikės kvalifikuotos pedagogo pagalbos ar vaiko bendravimo su bendraamžiais;
- vietovėse, kuriose nėra mokyklų;
- kai reikiamos kvalifikacijos pedagogas gali tik trumpam laikui atvykti į priešmokyklinę grupę;
- pasiūlius socialiniam darbuotojui, jei bendruomenėje gyvenančios šeimos turi socialinių problemų ar dėl kitų priežasčių negali namuose brandinti vaiko mokyklai ir pan.

Šis ugdymo organizavimo modelis galėtų būti organizuojamas darželiuose, mokyklose-darželiuose ar kito tipo bendrojo lavinimo mokyklose, taip pat sanatorijose, reabilitacijos centruose, kuriuose ilgesnį laiką gydomi priešmokyklinio amžiaus vaikai.

Ne visos darbo savaitės priešmokyklinėje grupėje vaikai ugdomi mažiau nei 5 dienas per savaitę.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 20.

Grupėje dirba vienas priešmokyklinio ugdymo pedagogas. Kitas pedagogas reikalingas tuo atveju, jeigu grupę lanko vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, arba dalis grupės vaikų nekalba valstybine kalba, o grupės pedagogas nemoka jų gimtosios kalbos ar pan.

Jeigu tai yra mišraus amžiaus vaikų priešmokyklinė grupė, kurioje veikla organizuojama ilgiau nei 4 val. per dieną, pedagogui talkina pedagogo padėjėjas.

14. Sezoninė priešmokyklinio ugdymo grupė

Pasirinkus šį modelį veikla organizuojama tik vasarą, tik žiemą ar kitu vietos bendruomenės poreikius tenkinančiu laiku (grupės veikla gali būti organizuojama nuo kelių savaitių iki kelių mėnesių). Šis modelis yra viena iš galimybių organizuoti priešmokyklinį ugdymą tuose regionuose, kur yra sudėtingos vaikų vežiojimo sąlygos, kai į bendruomenę ilgesniam laikui atvyksta užsieniečių, turinčių priešmokyklinio amžiaus vaikų, šeimų ir kt.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 20.

Šis skaičius turėtų būti mažesnis, jeigu grupę lanko vaikai iš kitos kalbinės aplinkos, vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, ir kt.

Jeigu veikla organizuojama vasarą arba moksleivių atostogų metu, grupėje gali dirbti priešmokyklinio ugdymo pedagogas kartu su būsima pirmosios klasės mokytoja. Prireikus pasitelkiami psychologai, socialiniai pedagogai ir kt. Toks priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelis yra puiki galimybė į grupės veiklą įtraukti šeimas, savanorius, studentus ir kitus aktyvius bendruomenės narius.

15. Savaitinė priešmokyklinio ugdymo grupė

Šis ugdymo organizavimo modelis rekomenduotinas tik tuo atveju, kai dėl objektyvių priežasčių tėvai negali rūpintis vaiko ugdymu (jei vaiką augina vienas iš tėvų ir jo darbas yra pamaininis, vakarinis arba naktinis, jeigu tėvai daug laiko praleidžia komandiruotėse, išvykose ir pan.).

Savaitinė priešmokyklinio ugdymo grupė gali būti steigiamą vaikų teisių apsaugos tarnybos siūlymu, kai į ją patenka šeimoje neprižiūrimas, nemaitinamas, skriaudžiamas vaikas.

Savaitinės priešmokyklinio ugdymo grupės dirba visą parą penkias darbo dienas ir tik ypatingais atvejais – visą savaitę.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 20.

Grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas ir auklėtojo padėjėjas.

IV. TAUTINIŲ MAŽUMŲ IR UŽSIENIEČIŲ, ATVYKSTANČIŲ DIRBTI Į LIETUVĄ, VAIKŲ PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO ORGANIZAVIMO MODELIAI

16. Kitakalbių vaikų (šeimoje bendraujančių ne valstybine kalba) ugdymas priešmokyklinėje grupėje reikalauja iš pedagogo papildomų gebėjimų, laiko, jėgų, nes būtina padėti vaikui įveikti kalbinį, kultūrinį, o neretai ir psichologinį barjerą.

Jeigu į priešmokyklinę grupę susirenka vaikai iš lietuviškų šeimų ir tik 2–3 vaikai yra iš kitakalbių šeimų, tada ugdymas vykdomas įprasta tvarka (valstybine kalba), nes susiklosto itin palankios sąlygos kelis kitakalbius vaikus įtraukti į kalbinę bei pažintinę veiklą natūraliai bendraujant tarpusavyje. Tačiau jeigu grupėje yra daugiau kitakalbių vaikų, reikėtų pasirinkti optimaliai vaiką ugdančią priešmokyklinio ugdymo organizavimo modelį.

17. Tautinių mažumų šeimų vaikų, ketinančių mokytis lietuviškose mokyklose, priešmokyklinio ugdymo grupė.

Vietovėse, kuriose kompaktiškai gyvena tautinės mažumos, ir šeimose, kuriose su vaikais bendraujama ne lietuvių kalba, tėvų pageidavimu gali būti sudaromos priešmokyklinio ugdymo grupės, kuriose ugdymo(si) procesas vyktų lietuvių kalba, tačiau dalis laiko būtų skiriama vaiko tautiniam tapatumui išsaugoti, jo gimtajai kalbai ir kultūrai puoselėti.

Grupės veiklos trukmė priklauso nuo šeimos poreikių, steigėjo ir tėvų galimybių.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 15.

Grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas, gebantis bendrauti lietuvių ir gimtąja vaikų kalba.

18. Mišrią priešmokyklinio ugdymo grupę lanko valstybine kalba kalbantys vaikai ir vaikai iš tautinių mažumų ar atvykusių dirbti ir gyventi į Lietuvą užsieniečių šeimų, ketinančių savo vaikus leisti į lietuviškas mokyklas.

Ugdymosi procesas grupėje vyksta valstybine kalba. Vaikai iš nelietuviškai kalbančių šeimų dalyvauja ugdymosi procese kartu su kitais grupės nariais. Tačiau dalis ugdymosi laiko skiriama nelietuvių vaikų lietuvių valstybinei kalbai ugdyti. Ši veikla organizuojama atskirai nedidelėmis grupelėmis.

Grupės veiklos trukmė priklauso nuo šeimos poreikių, steigėjo ir tėvų galimybių.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 15.

Grupėje dirba vienas arba du priešmokyklinio ugdymo pedagogai. Antrasis pedagogas ar jo padėjėjas reikalingas tuo atveju, jei nelietuviškai kalbantys vaikai kalba ta kalba (anglų, turkų ar kt.), kurios nemoka vaikus ugdančias pedagogas.

19. Tautinių mažumų šeimų vaikų, ketinančių mokytis lietuviškose mokyklose, priešmokyklinio ugdymo grupė.

Vietovėse, kuriose kompaktiškai gyvena tautinės mažumos, ir šeimose, kuriose su vaikais bendraujama ne lietuvių kalba, tėvų pageidavimu gali būti sudaromos priešmokyklinio ugdymo grupės, kuriose ugdymo(si) procesas vyktų lietuvių kalba.

Grupės veiklos trukmė priklauso nuo šeimos poreikių, steigėjo ir tėvų galimybių.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 20.

Grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas, gebantis bendrauti valstybine ir gimtąja vaikų kalba.

20. Ugdymo(si) tautinės mažumos gimtąja kalba priešmokyklinio ugdymo grupė. Tokią grupę lanko vaikai, ketinantys mokytis nelietuviškoje mokykloje. Ugdymas vyksta gimtąja vaiko kalba.

Tėvų pageidavimu papildomai gali būti mokoma valstybinės kalbos.

Grupės veiklos trukmė priklauso nuo šeimos poreikių, steigėjo ir tėvų galimybių.

Maksimalus vaikų skaičius grupėje – 20.

Grupėje dirba priešmokyklinio ugdymo pedagogas, gebantis ugdyti valstybine ir gimtąja vaikų kalba.